

1/4 And i Lov; men for alle de Godseiere, som have kjøbt deres Eiendomme fornylig, vil det være overordentlig håardt, om det skal fordrages dem 1/3 af Værdien; det vil neppe kunne forsvares for deres Bedkommende. Der var fremkommet et Forslag i Udvalget fra et enkelt Medlems Side, som jeg ogsaa havde tiltrædt, men da det blev frastødt af Forslagsstilleren, fandt jeg mig paa Grund af min personlige Stilling ikke foranlediget til at fastholde det. Det gik ud paa at lade 1/3 gjælde for de med sivekommisariat Baand belagte Eiendomme og kun fordrage 1/4 afdragen for de frie Godsets Bedkommende. Der kunde ikke siges saa ganske Lidt til Fordeel for den Tante; men jeg fandt mig dog som sagt nærmest paa Grund af min personlige Stilling ikke foranlediget til at fastholde det. Hvad Forslaget under Nr. 1 angaaer, tillægger jeg det ganske vist ikke nogen overordentlig stor Betydning, men jeg har dog ikke kunnet være med til at stille det og kan heller ikke stemme derfor. Jeg troer nemlig værtmod den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, at det snarere vil give Anledning til Agitation end forhindre den. Det vil give en Anvisning paa, om man dog ikke skulde kunne finde ud her eller der, at et Huus er Fæstevang undergivet. Jeg troer nu, at man vil kunne lede Landet rundt uden dog at kunne finde noget Saadant, saa allerede af den Grund finder jeg ikke, at det har nogen praktisk Betydning; men just fordi det forekommer mig snarere at kunne give Anledning til Agitation end forhindre den, kan jeg ikke stemme derfor. Den ærede Ordfører for dette Forslag gav en lang Udvikling for at Begrunde, at man dog ikke saaledes uden Videre kunde sige, at en Gaard i Gudsforbindelse og et Sted, som var Fæstevang undergivet, vare synonyme Begreber. Det kan maaskee være; det kommer jo nemlig derved an paa, hvad man forstaaer ved en Gaard. Skal man derved forstaae, hvad der paa den enkelte Gaard kaldes Gaard og Huus, ja saa kommer man ubetinget til det Resultat, at den ærede Forslagsstiller's Forslag er nødvendigt; men jeg troer, at man kan gaae ud fra, at en Gaard paa et Gods er ethvert

Sted, som er Fæstevang undergivet, ligegyldigt om det har 10 eller kun 1 Ed. Hartorn, ja, jeg vil ikke benægte Mølligheden af, at en Gaard kan have under 1 Ed. Hartorn. Hvis nemlig vedkommende Sted førend den nye Matrículas Indførelse havde 1 Ed. Hartorn eller derover, kan det selvfølgelig ikke blive fritaget for Fæstevang, fordi det ved den nye Matrículas Indførelse blev ansat til under 1 Ed. Hartorn, ligesom paa den anden Side et Sted, der før den nye Matrículas Indførelse maaskee havde lidt under 1 Ed. Hartorn og var fri for Fæstevang, ikke bliver Fæstevang undergivet, fordi det maaskee ved den nye Matrículas Indførelse bliver ansat til over 1 Ed. Hartorn. Eiendomsforholdene forandres ikke, fordi man skyldsetter Eiendommen paa en noget forandret Maade; dette er tydeligt og klart i begge Tilfælde. Hermed skal jeg foreløbig slutte.

Winther: Det er ikke uden stor Overvindelse, at jeg har kunnet stille mig paa det Standpunkt, hvorpaa jeg staar ved Forhandlingerne i Udvalget om denne Lov. Jeg har imidlertid meent, at under den stærke Bevægelse, som finder Sted i Landet, Anledning af dette Spørgsmaal, vilde det være noget vanskeligt for Entellmand at give forstyrrende ind i en Bestræbelse, der gøres med saa megen Alvor fra en vis Side. Jeg har derfor gjort mit Yderste for paa det foreliggende Grundlag at søge en taalelig Løsning af dette vigtige Spørgsmaal. Jeg har dernæst bestræbt mig for ikke i Udvalget at sulte Sagen ved lange Udviklinger af mine Anskuelser, fordi der siven vil kunne komme et Standpunkt i denne Sag, hvor man kan blive nødt til at forlade dette Grundlag. Der foreligger da et andet, der, som jeg udtaalte ved Sagens Foretagelse, staar som Reserve for en Afgørelse, der ganske vist vilde være heldigere, hvis den kan naaes, og at den kan naaes, derom tvivler jeg ikke, naar det viser sig, at denne Omvæltning til Godseierne ikke vil blive modtaget som den bør, som en overordentlig Opoffrelse fra Statens Side for at tilfredsstille dem og for at faae løst et Forhold, som har vist sig ikke mere at være